

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 115/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

498/2010. (XII. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. március 18-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2010. december 1-jén tartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2010. március 18-án személyesen, a Testület ügyfélfogadó irodáján terjesztette elő panaszát a 2010. március 9-én történt eseményekkel összefüggésben.

Előadása szerint három gyermeke van, akik két és fél, három és fél, illetve kilenc évesek. Két kisebb gyermeke édesapjától akkor költözött el, amikor a legkisebb gyermekkel várandós volt, mert többször bántalmazta őket. A panaszos több szervtől is kért védelmet, az ezzel összefüggő eljárás már három éve zajlik.

A 2010. március 9-én történetekkel összefüggésben elmondta, hogy fél 11 körül vitte a gyermekeket a bölcsődébe és az óvodába, ahonnan az apa előzetes megbeszélés nélkül 11 óra körül elvitte őket. Erről a panaszost a bölcsődéből tájékoztatták.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A hír hallatán a panaszos felhívta az ügyvédjét, aki azt mondta, hogy menjen el a gyermekekért és hozza el őket. A panaszos B. városból fél 4-kor tudott elindulni, először a Kisújszállási Rendőrsre ment, majd 7 körül érkezett D. településre.

A Kisújszállási Rendőrsön este 6 óra körül szóban elmondta, hogy az apjuk magával vitte két gyermekét, és segítséget kért. A rendőrök segítőkészek voltak, ugyanakkor arról tájékoztatták, hogy további segítséget D. településen kaphat.

A Dévaványai Rendőrsön egy szobába kísérték, ahol előadta a sérelmeit. Elmondta, hogy a gyermekeket védelembe vette a gyámhatóság, mert az apa veszélyezteti őket és a panaszost is. Továbbá jelezte, hogy feljelentést szeretne tenni az apa ellen, de azt a választ kapta, hogy az nem lehetséges, és bejelentését jegyzőkönyvben sem rögzítették. Azt mondta neki a rendőr, hogy ő felhívta az apát, és a telefonbeszélgetés alapján úgy gondolja, hogy jó helyen vannak a gyermekek. Arra hivatkozott továbbá az egyik rendőr – a panaszos megítélése szerint az ügyeletes tiszt –, hogy nincsenek a gyermekek „bírószálgilag elhelyezve”, ezért nem járnak el az ügyben, és eljárásukra a panaszos a jövőben se számíthat. Ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a korábbi alkalmakkor, amikor a bántalmazások kapcsán kimentek hozzájuk a rendőrök, akkor is mindig azt tették, amit az apa mondott.

A panaszos felhívta a rendőrség központi 107-es telefonszámát, hogy megkérdezze, miért nem kap rendőri segítséget, de itt is azt a választ kapta, hogy a Dévaványai Rendőrs jogosult eljárni. A hívást még a rendőrség épületéből intézte, miután nem tudott feljelentést tenni.

A rendőrségről a panaszos az apa házával szemközti házhoz – az apa nagyobb fiának házához – ment, úgy látta ugyanis, hogy a gyermekek ott vannak. Bekopogott a ház ablakán, mire az apa és az apa nagyobbik fia kijött a ház elé, és az apa megtámadta a panaszost. A panaszossal előbb az apa, majd a fia is dulakodni kezdett. A panaszos két kollégája a történésektől 4-5 méterre állt, ők siettek a segítségére.

A panaszos az esetet követően kétszer is bejelentést tett a rendőrségen, és segítséget kért, de a rendőrök sokáig nem jöttek ki, végül mintegy 20 perc elteltével érkeztek meg. Ekkor a panaszos be akart menni a házba, de a rendőr megfogta, és nem engedte be. A panaszos közölte, hogy feljelentést szeretne tenni, de ekkor a rendőrök kiabálni kezdtek vele, hogy „takarodjon el” onnan, miközben az apa is a panaszost szidalmazta. A panaszos megjegyzi, hogy a rendőrök stílusa durva és sértő volt, és azt is mondták, hogy ha nem távozik, előállítják. A panaszossal két kollégája volt a helyszínen, akik tanúsíthatják az állításait, és akik utólag abban is megerősítették, hogy az egyik rendőr volt az, aki megragadta a panaszost, és nem engedte bemenni a házba.

A panaszos végül eleget tett a rendőri felszólításnak, elindult vissza B. városba, kb. éjfélkor érkezett haza.

A panaszos beadványához mellékelte a rendőrségnek, a gyámhatóságnak, a gyermekjóléti központnak és az ügyészségnek küldött beadványait is, amelyeket március 10-én személyesen adott le az egyes szerveknél, és amelyekben a gyermekek elhelyezésével kapcsolatos kifogásainak adott hangot.

A fentiek alapján kéri, hogy a Testület vizsgálja ki a történeteket, hivatkozik a család és az ifjúság védelmére vonatkozó alkotmányos rendelkezésekre, álláspontja szerint ugyanis a még anyatejet igénylő gyermekét nem lehetett volna tőle elszakítani, ezt a hatóságoknak kötelességük lett volna megakadályozni.

A történetek miatt a panaszos utóbb feljelentést tett, amit másolatban szintén a Testület rendelkezésére bocsátott.

2) A Testület tanácsadója telefonon kereste meg a panaszos beadványában tanúként megjelölt egyik személyt, aki a panaszos kíséretében a sérelmezett rendőri intézkedésnek szemtanúja volt.

A panaszolt eseményekkel összefüggésben a tanú előadta, hogy nem volt megelégedve azzal, ahogyan a rendőrök a panaszos sérelmei hallatán eljárak.

A konkrét események kapcsán elmondta, hogy amikor a panaszos tudomására jutott, hogy a gyermekeket az apjuk magával vitte, eldöntötte, hogy elmegy értük, és kérte a tanút, hogy tartson vele. Miután útnak indultak, a panaszos ismerősektől próbált tanácsot kérni abban, hogy mit tehet gyermekei visszaszerzése érdekében. A tanú megjegyzése szerint az események utólag azt bizonyítják, hogy a kapott tanácsok nem voltak jók.

Először a Kisújszállási Rendőrőrsre mentek, ahol a rendőrök nagyon segítőkészek voltak. A panaszos sérelmei hallatán azt mondták, hogy ilyen esetben a rendőrségnek mindenképpen közbe kell lépnie. A tanú álláspontja szerint amennyiben ennek a rendőrőrsnek a rendőrei jártak volna el, egészen máshogy alakulnak az események.

A kapott tájékoztatás tudatában mentek el a Dévaványai Rendőrőrsre. Itt a panaszos meghallgatása után a rendőr felhívta az édesapát. Tud a tanú továbbá arról is, hogy a rendőr a BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányságtól is kért az ügyben felvilágosítást. A panaszos a rendőrőrsön történt események idején nem volt végig jelen, mivel a másik tanúval együtt kint várakozott.

A rendőrök kezdetben arról biztosították őket, hogy ki fognak menni az apa házához, és segítenek elrendezni a kialakult helyzetet, később azonban úgy nyilatkoztak, hogy nem avatkoznak be. Ennek hallatán a panaszos azt kérte, hogy vegyenek fel jegyzőkönyvet arról, hogy a rendőrségen jártak és bejelentést tettek, amire válaszul a rendőrök elkérték mindhármuk iratait, az adataikat rögzítették, ugyanakkor a tanú tudomása szerint jegyzőkönyvet végül mégsem állítottak ki.

A fenti események után a panaszos és a két tanú a gyermekek tartózkodási helyéül szolgáló házhoz ment. Bent szólt a zene, a panaszos pedig bekopogott az ablakon, illetve miután meglátta a gyermekeket, kiabált nekik. Hamarosan hárman jöttek ki a házból: az apa, a fia és egy nő. A panaszos és az említett személyek között dulakodás, hangos szóváltás alakult ki. Ekkor a két tanú, akik addig a közelben álló autóban várakoztak, kiszálltak, és közelebb mentek.

A panaszos ekkor kihívta a rendőröket, akik hamarosan meg is érkeztek. Viselkedésükből a panaszos azt a következtetést vonta le, hogy az apával jól ismerik egymást. A panaszost és társait figyelmeztették, hogy ha nem hagynak fel magatartásukkal, előállítják őket. Az apát és a vele jelenlévő két személyt ugyanakkor nem fegyelmezték. A tanú kérdésre előadja, hogy

olyan eset, amikor a panaszos megpróbált bemenni a házba, csak a rendőrök kiérkezését megelőzően fordult elő.

A rendőri figyelmeztetések hatására, és mivel úgy érezték, hogy az adott helyzetben csak vesztesek lehetnek, a panaszos és társai autóba ültek és távoztak.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Dévaványai Rendőrőrsön szolgálatot teljesítő [...] r. ftzls. 2010. március 9-én készített jelentésében a történetekkel összefüggésben a következőket jegyezte le. 21 óra 20 perckor az ügyeleten keresztül utasítást kapott arra, hogy jelenjen meg [...] út [...] szám alatt, ahonnan bejelentés érkezett családi veszekedésről. A helyszínre érve a rendőrök feldúlt állapotban találták a panaszoszt, aki mindenáron be akart menni volt élettársához, hogy közös gyermekeiket láthassa.

Az édesapa arról tájékoztatta a rendőröket, hogy a fia házában tartózkodik, ahol vele vannak gyermekei is, akiket aznap vitt magával B. városból, és a késői időpontra, valamint édesanyjuk feldúlt állapotára hivatkozva nem engedte a panaszoszt a gyermekek közelébe.

A panaszos azt állította, hogy az apa egy alkalommal arcon ütötte őt, szemmel látható sérülés azonban a jelentés szerint nem volt rajta.

A történeteket követően a panaszos autóba szállt és távozott.

2) [...] r. ftzls. jelentését utóbb, 2010. április 19-én az alábbiak szerint egészítette ki.

2010. március 9-én 20 órától 4 óráig teljesített szolgálatot [...] r. ftzls.-rel. Ennek során kb. 20 óra 20 perckor a Dévaványai Rendőrőrsön személyesen jelent meg a panaszos, akivel [...] r. ftzls. beszélt valamilyen gyermek-elhelyezési problémáról. Arra, hogy mi volt ez a probléma, a rendőr pontosan nem emlékszik, mert a beszélgetésnél nem volt jelen, az adott időben ugyanis a rendőrőrs 1. számú irodájában végezte feladatait. Arra ugyanakkor emlékszik, hogy [...] r. ftzls. úr telefonon is beszélt valakivel a panaszos ügyében.

Ugyanazon a napon 21 óra 20 perckor a Szarvasi Rendőrkapitányság ügyelete utasítást adott a főtörzsszáslósnak, hogy menjen [...] út [...] sz. alá, ahonnan családi veszekedésről érkezett bejelentés. Az utasítást követően a jelentést készítő rendőr társával haladéktalanul megjelent a helyszínen, ahol a panaszos feldúlt állapotban kiabált, és minden áron be akart menni volt élettársa lakásába, hogy közös gyermekeiket láthassa.

A panaszoszal együtt a helyszínen tartózkodott egy férfi, aki nem szólalt meg, egy másik férfi pedig a helyszínen lévő kisbusz vezető felőli ülésén ült, és szintén nem szólt vagy csinált semmit.

A panaszos volt élettársa a rendőröknek előadta, hogy jelenleg a fia házában lakik, a mai napon hozta el a gyermekeiket B. városból az óvodából, és a késői időpontra tekintettel, valamint az édesanyjuk feldúlt állapotára hivatkozva nem engedte a panaszoszt a gyermekek közelébe.

A panaszos elmondta, hogy volt élettársa egy alkalommal arcon ütötte, rajta azonban a rendőrök sérülést nem láttak. A panaszoszt a rendőrök jogairól felvilágosították, de ő ezzel nem foglalkozott, ellenben azzal vádolta a rendőröket, hogy volt férje „bérencei”.

A rendőrök a panaszoszt többször felszólították, hogy ne kiabáljon, aminek eleget is tett. Az intézkedés során a rendőrök nem használtak trágár szavakat, tettlegességre és kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A panaszos volt élettársa az intézkedés során nem bántalmazta a panaszoszt.

A panaszos az eseményeket követően autóba szállt, és elhagyta a helyszínt, a rendőri intézkedést nem sérelmezte.

3) Ugyancsak a Dévaványai Rendőrőrsön szolgálatot teljesítő [...] r. főrm. 2010. április 19-én készített jelentésében a történeteket az alábbiak szerint adja elő.

2010. március 9-én 20 órától 4 óráig teljesített szolgálatot [...] r. ftzls.-sal. A szolgálat megkezdésekor – a pontos időpontra nem emlékszik – a Dévaványai Rendőrőrsön személyesen megjelent egy nő és két férfi, akik nem mutatkoztak be. A rendőr a kapuban köszönt nekik, majd megkérdezte tőlük, hogy miben segíthet. Erre a nő – mint utólag kiderült, a panaszos – kérdezte, hogy nem mehetnének-e beljebb, mert nem akarja az utcán elmondani a problémáját. Az épületben szembe jött velük [...] r. tzls., a panaszoszt és társait vele közösen hallgatták meg. A panaszos előadta, hogy gyermekeit az apjuk a nap folyamán az ő engedélye nélkül hozta el az óvodából, és vissza szeretné kapni őket, ebben kéri a rendőrség segítségét. [...] r. tzls. jelezte a főtörzsőrmesternek, hogy ismeri a panaszoszt, mivel folyamatban van vele kapcsolatos eljárás, és vállalta, hogy elvégzi a szükséges teendőket, jelezni fogja továbbá, ha abban segítségre van szüksége.

A főtörzsőrmester folytatta teendőit, majd amikor az említett három személy távozott, a törzssászlóssal együtt kísérte ki őket. Hozzáfüzi, hogy a törzssászlós a jelenlétében közölte a panasossal, hogy a rendőrségnek nincs intézkedési kötelezettsége, mert annak nincs meg a törvényi feltétele, de azt tanácsolta neki, hogy forduljon a gyámhivatalhoz. A hölgy ezt tudomásul vette, hangoskodásra nem került sor, és a panaszos azt sem jelezte, hogy a rendőri intézkedéssel ne lenne megelégedve.

Rövid idő elteltével a Szarvasi Rendőrkapitányság ügyeletes utasítást küldött, hogy a főtörzsőrmester és társa menjek [...] út [...] szám alá, ahonnan családi veszekedésről érkezett bejelentés.

Az utasítást követően a rendőrök azonnal megjelentek a helyszínen, ahol a panaszos feldúlt állapotban volt jelen, kiabált, és minden áron be akart menni volt élettársa házába, hogy közös gyermekeiket láthassa. A panaszos mellett a helyszínen tartózkodott egy férfi, akivel korábban bent volt az őrs épületében, aki azonban nem szólalt meg. Egy másik férfi pedig, aki előtte szintén bent volt az őrsön, a helyszínen lévő kisbusz vezető felőli ülésén ült, és szintén

nem szólt közbe. A gyermekek apja a rendőrök jelenlétében jött ki a házból, és elmondta, hogy jelenleg a fiánál tartózkodik, és aznap hozta el gyermekeiket B. városból az óvodából, de a késői időpontra, valamint feldúlt állapotára tekintettel nem engedte anyjukat a gyerekek közelébe.

A panaszos a rendőröknek elmondta, hogy a gyermekek apja őt egy alkalommal arcon ütötte, látható sérülése azonban nem volt. A rendőrök felvilágosították a panaszost jogairól, aki azonban ezzel nem foglalkozott, és azzal vádolta a rendőröket, hogy az apa „bérencei”. A rendőrök többször felszólították a panaszost, hogy ne kiabáljon, ne szitkozódjon, aminek a panaszos eleget is tett. A jelentés hozzáfűzi, hogy az intézkedés során egyik rendőr sem használt trágár szavakat, tettlegességre és kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. Az intézkedés ideje alatt a panaszost az apa sem bántalmazta.

A panaszos ezek után feldúlt állapotban beszállt az autóba, és elhagyta a helyszínt. A rendőri intézkedéssel kapcsolatos sérelmet nem adott elő.

4) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a [...] meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet, amely szerint nevezett 2010. március 9-én 20 órakor érkezett a Dévaványai Rendőrőrsre, ahol polgárőrként közös szolgálatra jelentkezett [...] r. főrm.-nél és [...] r. ftzls.-nál. Emlékei szerint 20 óra után két férfi és egy nő – a panaszos – érkezett az őrsre, akikhez [...] r. tzls. ment ki a folyosóra. A meghallgatott ezt követően az 1-es számú irodában tartózkodott [...] r. ftzls.-sal. Azt nem hallotta, hogy a [...] r. ftzls. mit mondott a három személynek, de rövid idő elteltével, amikor a mosdóba ment, látta és hallotta, hogy [...] r. tzls. telefonon beszél Budapest valamelyik kerületével, miközben a bejelentést tevő hölgy szintén telefonált, és panaszkodott valakinek, hogy vele nem foglalkozik senki a rendőrségen. A meghallgatott nem értette, miért mondja ezt a nő, hiszen a törzsszáslós épp az ő ügyében telefonált. A telefonbeszélgetés után [...] r. tzls. kiment a három személyhez, beszélt velük kb. 5-10 percet, majd ezután a három személy távozott az épületből.

A meghallgatott kérdésre válaszolva hozzátette, hogy a rendőrőrs épületében egyik rendőr sem kiabált a három személlyel, [...] r. tzls. nyugodt hangvételben, udvariasan beszélt. Ott tartózkodása idején a hölgy sem panaszkodott semmire és senkire.

A három személy távozását követően [...] r. tzls. elmondta, hogy a hölgy bejelentette: volt férje napközben engedély nélkül hozta el B. városból közös gyerekeiket.

Ezt követően a meghallgatott kiment a rendőrökkel közterületre, ahol [...] r. főrm.-rel és [...] r. ftzls.-sal látott el közös szolgálatot. Annak során, kb. fél órával azt követően, hogy a fent említett három személy távozott az őrs épületéből, rádión keresztül az ügyeletes utasította őket, hogy menjenek a panaszos volt férje családjának házához, mivel veszekedés zajlik a helyszínen. Mintegy két perc elteltével meg is jelentek. A meghallgatott megjegyzi, hogy ismeri is a házat. A helyszínen mindhárman kiszálltak a kocsiból, és azt látták, hogy az a három személy van jelen, akik korábban az őrsön is jártak. Egy kocsit állt az út szélén, annak vezető ülésében egy férfi ült, az autótól kb. 5-10 méterre pedig egy férfi és egy nő állt. Amikor odamentek a panaszoshoz, ő elkezdett kiabálni, és trágár szavakkal illette volt férjét. Ezután [...] r. ftzls. a kiabálás befejezésére szólította fel a panaszost, aki azonban a rendőrökkel is elkezdett kiabálni. A rendőrök kiérkezése után kijöttek a házból az ott lakók is, és elmondták, hogy a panaszos a rendőrök érkezése előtt dörömbölt az ablakokon, és kiabált.

Elmondásuk szerint csak azután jöttek ki a házból, miután látták, hogy a rendőrök megérkeznek.

A rendőrök beszélgettek a panaszossal és a volt férjjel, majd előbbi beült az ott várakozó autóba, és távozott a helyszínről. Arra, hogy a rendőrök a két személlyel miről beszéltek, a meghallgatott nem emlékszik. Kérdésre hozzáfűzi, hogy a helyszínen a rendőrök nem kiabáltak a panaszossal, nem használtak trágár szavakat. Jelenlétünkben tettlegességre nem került sor.

5) [...] r. tzls. 2010. március 9-én hivatalos feljegyzést készített a rendőrkapitányságon történt eseményekről az alábbi tartalommal.

Előadása szerint az említett napon 20 óra 5 perckor jelent meg a Rendőrsön a panaszos, és rendőri segítséget kért, mivel volt élettársa aznap tudta és beleegyezése nélkül vitte el közös gyermekeiket az óvodából és a bölcsődéből.

A törzssászlósnak tudomása volt arról, hogy a panaszossal szemben a BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság kiskorú veszélyeztetése miatt folytat eljárást, ezért telefonon felvette a kapcsolatot a fenti rendőri szervvel annak megállapítása érdekében, hogy a gyermekek elhelyezésével összefüggésben létezik-e gyámhatósági vagy bírósági döntés, illetve felügyeletükre és gondozásukra ki van felhatalmazva.

A BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje jelezte, hogy tudomással bírnak arról, hogy a panaszos volt élettársa a gyermekeket aznap magával vitte D. városba. A panaszossal szemben folytatott büntetőeljárás előadója továbbá arról nyújtott tájékoztatást, hogy nincsen olyan hatósági határozat, amely rendezné a két kiskorú gyermek elhelyezését, mind az apa, mind az anya teljes joggal gyakorolhatja szülői felügyeleti jogát. A Budapest XVI. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Gyámhivatala eljárást folytat a gyermekek ideiglenes védelembe vételével kapcsolatosan, és vizsgálják annak a lehetőségét, hogy a bírósági döntésig az apánál helyezték el őket. Jelenleg semmilyen jogalap nincs az édesapával szembeni rendőri fellépésre.

Ezt követően a törzssászlós telefonon felvette a kapcsolatot az édesapával is, aki elismerte, hogy a közös gyermekek vele vannak, ugyanakkor kérte, hogy tartózkodási helyükről a gyermekek édesanyját a rendőrség ne tájékoztassa.

A törzssászlós tájékoztatta a panaszost a fenti információkról, aki a tájékoztatást tudomásul vette, és sérelmezte, hogy a rendőrség nem kezdeményez további intézkedéseket annak érdekében, hogy a gyermekeit visszakaphassa.

A fenti megállapításokról és a történetekről a törzssászlós telefonon tájékoztatta a rendőrség és a Szarvasi Rendőrkapitányság vezetőjét.

A feljegyzés utal arra is, hogy a panaszossal együtt az őrsön további két személy jelent meg, akiknek az adatait a feljegyzés tartalmazza. (Ez a két személy azonos a panaszos által beadványa szóbeli előterjesztésekor megnevezett két személlyel.)

6) D. város Gyámhivatalának vezetője 2010. március 11-én hozott végzésében arról rendelkezik, hogy a panaszos két kiskorú gyermekét 2010. március 11. napjával, ideiglenes hatállyal az édesapjuknál helyezi el. A végzés indokolása szerint az apa 2010. március 10-én jelent meg a Gyámhivatalnál, ahol előadta, hogy a gyermekek elhelyezésében az anyával sem egymás között, sem bármilyen hatóság előtt nem állapodtak meg, ugyanakkor a Pesti Központi Kerületi Bíróságon a gyermekek elhelyezésére irányuló eljárás van folyamatban, amelyben várhatóan 2010. április 20-án születik döntés.

Az apa a gyámhatóság előtt előadta, hogy a gyermekeket 2010. március 9-én hozta el az édesanyától, mivel magatartásával veszélyeztette őket. Az említett nap eseményei kapcsán elmondta, hogy a panaszos elment D. városba a fia tulajdonát képező házhoz, és a gyermekek átadását követelte, az apa azonban a követelésnek nem engedett.

D. város Gyámhivatala az ügyben telefonon felvilágosítást kért a Budapest XVI. és XVII. kerületi Gyámhivataloktól, a XVII. kerületi Rendőrkapitányságtól, amelyek indokoltnak tartják az ideiglenes hatályú elhelyezést, és amelyeket az apa előzetesen tájékoztatott a gyermekek elviteléről.

A végzés utal rá, hogy a Dévaványai Rendőrség arról nyújtott tájékoztatást, hogy 2010. március 9-én este az édesanya megjelent az őrsön, és a gyermekek elviteléhez kért segítséget. Az eljáró rendőr a vonatkozó adatokat lekérte a XVI. kerületi Rendőrkapitányságtól, amelyek birtokában nem kezdeményezett eljárást. Ezt követően azonban az apa hívására a rendőrség kiszállt a lakóhelyéül megnevezett címre, ahol az anya feldúlt állapotban mindenáron be akart jutni a lakásba, ahová nem engedték be. A helyszínen rendőri intézkedésre nem került sor, a rendőrök megérkezését követően az anya távozott.

A rendelkezésre álló adatok alapján a gyámhivatal arra a következtetésre jutott, hogy a körülmények lehetővé és indokoltá teszik a gyermekek elhelyezését az apánál, ezért arról az apa javára ideiglenes jelleggel döntött.

7) A Szarvasi Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. április 20-án kelt levelében foglalt tájékoztatás szerint a sérelmezett intézkedésekről videofelvétel nem készült.

8) A rendőrség által küldött iratokból megállapítható, hogy a panaszos fenti eseményekkel összefüggésben tett feljelentését 2010. március 18-án vették át a BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányságon, majd a feljelentés elutasításáról 2010. március 31-én hoztak határozatot. Az irat tartalma szerint D. Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Gyámhivatala végzésében 2010. március 11-től kezdődően a két kiskorú gyermeket az édesapánál helyezte el, egyúttal rögzítette, hogy az édesanya nevelési joga szünetel.

A gyámhivatali végzés megállapításait, illetve a rendelkezésre álló további információkat alapul véve a Szarvasi Rendőrkapitányság a feljelentés elutasításáról hozott döntést.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a Dévaványai Rendőrsőn történt események kapcsán azt,

hogy a rendőrség eleget tett-e segítségnyújtási és intézkedési kötelezettségének. Vizsgálta továbbá a gyermekek tartózkodási helyüül szolgáló ház előtt, az utcán zajlott események kapcsán azt, hogy a rendőrök kellő időben kiérkeztek-e a panaszos bejelentése alapján, teljesítették-e segítségnyújtási kötelezettségüket, a helyszínen jogszerűen léptek-e fel, a panaszt megfelelő tájékoztatással látták-e el, és az intézkedés során tanúsított magatartásuk megfelelt-e a vonatkozó előírásoknak.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz és az 58. § (1) bekezdésében foglalt szabad mozgáshoz való jogát, továbbá a 70/A. § szerinti diszkrimináció tilalmát.

1) A Testületnek a beadványban foglaltak érdemi vizsgálatát megelőzően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszos panaszát határidőben nyújtotta-e be.

Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése értelmében „a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni”.

A konkrét esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy a sérelmek felismerése egybe esett az intézkedés foganatosításának időpontjával, így az Rtv. 93. § (1) bekezdés első fordulata alkalmazásának volt helye. Ennek megfelelően a panasz előterjesztésére nyitva álló határidő a sérelmezett események bekövetkezését, azaz 2010. március 9-ét követően nyolc nappal, március 17-én lejárt.

A panaszos sérelmeit a határidő leteltét követően mindössze egy nappal, a Testület ügyfélszolgálatán személyesen adta elő, amelyet megelőzően azonban panaszát telefonon bejelentette. Erre a panaszos legkésőbb a meghallgatást megelőző napon, vagyis a határidő utolsó napján sort kellett, hogy kerítsen. Ez alapján megállapítható, hogy a panaszos sérelmeit a Testületnek a rendelkezésre álló határidőben jelezte, így az érdemi vizsgálat lefolytatásának nem volt akadálya.

2) A Dévaványai Rendőrőrsön zajlott események kapcsán a Testület azt vizsgálta, hogy az eljáró rendőrök eleget tettek-e intézkedési és segítségnyújtási kötelezettségüknek.

A panaszos előadása szerint ugyanis az őrs épületébe érve előadta, hogy gyermekeit az édesapjuk a nap folyamán az ő tudta nélkül vitte magával, és a rendőrség segítségét kéri abban, hogy a gyermekeket visszakapja. Jelezte továbbá, hogy az apa ellen feljelentést kíván tenni ezen eseményekkel összefüggésben. A rendőrségen azt a választ kapta, hogy nem tehet feljelentést, és az általa előadottakat nem rögzítették jegyzőkönyvben. Arról tájékoztatta továbbá az eljáró rendőr, hogy beszélt telefonon az édesapával, és úgy véli, hogy a gyermekek jó helyen vannak. Arra is hivatkozott a rendőr, hogy a gyermekek nincsenek „bíróságilag elhelyezve”, ezért a rendőrség nem járhat el a panaszos kérésének megfelelően sem most, sem a későbbiekben. A panaszos beadványában megjegyzi, hogy több szervtől is kért védelmet az apával szemben, amely ügyben az eljárás jelenleg is folyamatban van.

A panaszos kíséretében a helyszínen jelen volt tanú a panaszos elmondását megerősítette egyrészt abban, hogy a panaszost meghallgató rendőr az apával és hivatalos szervekkel is felvette a kapcsolatot adatgyűjtés céljából, másrészt abban, hogy ezt követően arról tájékoztatta a panaszost, hogy a rendőrségnek nem áll módjában beavatkozni a történésekbe a gyermekek visszaszerzése érdekében, végül abban is, hogy a panaszos bejelentését a rendőrség – a panaszos kérése ellenére – írásban nem rögzítette, arról jegyzőkönyvet nem voltak hajlandók kiállítani.

A panaszost meghallgató törzssászlós a fenti eseményekkel összefüggésben előadta, hogy tudomása volt arról, hogy a panaszossal szemben a BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság kiskorú veszélyeztetése miatt folytat eljárást, ezért telefonon felvette a kapcsolatot a fenti rendőri szervvel annak megállapítása érdekében, hogy a gyermekek elhelyezésével összefüggésben létezik-e gyámhatósági vagy bírósági döntés, illetve felügyeletükre és gondozásukra ki van felhatalmazva. A BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje jelezte, hogy tudomással bírnak arról, hogy a panaszos volt élettársa a gyermekeket aznap magával vitte D.városba. A panaszossal szemben folytatott büntetőeljárás előadója továbbá arról nyújtott tájékoztatást, hogy a két kiskorú gyermek elhelyezését rendező hatósági határozat nem létezik, mind az apa, mind az anya teljes joggal gyakorolhatja szülői felügyeleti jogát. Budapest XVI. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Gyámhivatala eljárást folytat a gyermekek ideiglenes védelembe vételével kapcsolatosan, és vizsgálják annak a lehetőségét, hogy a bírósági döntésig az apánál helyezték el őket. Jelenleg semmilyen jogalap nincs az édesapával szembeni rendőri fellépésre.

Ezt követően a törzssászlós telefonon felvette a kapcsolatot az édesapával is, aki elismerte, hogy a közös gyermekek vele vannak, ugyanakkor kérte, hogy tartózkodási helyükről a gyermekek édesanyját a rendőrség ne tájékoztassa. A törzssászlós tájékoztatta a panaszost a beszerzett információkról, aki a tájékoztatást tudomásul vette, és sérelmezte, hogy a rendőrség nem kezdeményez további intézkedéseket annak érdekében, hogy gyermekeit visszakapja, majd a rendőrség épületéből távozott. Azt, hogy a rendőr az adatgyűjtést valóban elvégezte, a panaszos előadása, továbbá a rendőrsőn szolgálatban volt többi rendőr elmondása is megerősíti.

A vonatkozó jogszabályi háttér előírásaiból a Testület az intézkedési kötelezettséggel, továbbá a segítségnyújtási kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezéseket tartotta indokoltnak kiemelni.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint pedig a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Jelen esetben tehát a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőr megtett-e mindent, amire az eljárására irányadó normák felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolja.

Mindkét kérdés megválaszolásában alapvető jelentőséggel bírnak a másik rendőrkapitányság és a gyámhivatalok által szolgáltatott adatok, miszerint a gyermekek elhelyezését a panasz előterjesztésekor sem gyámhatósági, sem pedig bírói döntés nem szabályozta.

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 72. § (1) bekezdése alapján „a szülői felügyeletet a szülők együttesen gyakorolják – ellentétes megállapodásuk hiányában – akkor is, ha már nem élnek együtt”. A (3) bekezdés szerint „ha a közös szülői felügyelet gyakorlása során a szülők már nem tudnak együttműködni, a közös szülői felügyeletet a bíróság bármelyik szülő kérelmére megszünteti, feltéve, hogy a megszüntetés a gyermek fejlődése szempontjából is indokolt”. A (4) bekezdés nyújt továbbá felhatalmazást arra, hogy a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve a gyámhatóság a gyermek kiadását követelje attól, aki a gyermeket jogtalanul tartja magánál. A gyermek elhelyezése kapcsán a Csjt. 72/A. §-a (1) bekezdésében rögzíti, hogy arról a szülők döntenek. A szülők megegyezésének hiányában a bíróság jogosult arra, hogy a gyermeket annál a szülőnél helyezze el, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított. Szükséges továbbá utalni a Csjt. 73. § (1) bekezdésére is, ami szerint „ha e törvény másként nem rendelkezik, a szülői felügyelet körébe tartozó olyan kérdésekben, amelyekben a szülői felügyeletet együttesen gyakorló szülők nem tudnak egyetértésre jutni – a lelkiismereti és vallásszabadság körébe tartozó kérdések kivételével –, a gyámhatóság dönt”.

A konkrét esetben a más rendőri szervtől, a gyámhatóságtól és az apától beszerzett információk alapján az eljáró rendőr számára egyértelművé vált, hogy a gyermekek elhelyezését semmilyen hatósági döntés nem szabályozza, és a kérdésben szülők közötti megállapodás sem létezik, ami azt jelenti, hogy a két gyermek fölött a szülői felügyeleti jogot mindkét szülő gyakorolja. Ebből következik, hogy az apa nem valósított meg jogellenes cselekményt azzal, hogy a gyermekeket magához vette. Az is megállapítható ugyanakkor, hogy az apának nem volt törvényes lehetősége arra, hogy az édesanya és a gyermekek kapcsolattartását akadályozza.

A rendőrség és a panaszos előadása egybehangzó abban, hogy a rendőrség az informálódást követően nem avatkozott be a panaszos és a volt férj között kialakult helyzet megoldásába. A Testület megítélése szerint a hatályos jogszabályok alapján a rendőröknek valóban nem volt sem felhatalmazásuk, sem kötelezettségük arra, hogy a gyermekek elhelyezéséről döntsenek, vagy a panaszos kérésének eleget téve fellépjenek azért, hogy őket az anyának visszaadják, tehát a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége a konkrét helyzetben nem állt fenn.

Megállapítható ugyanakkor, hogy a segítségnyújtási és felvilágosítási kötelezettségét az eljáró rendőr nem teljesítette maradéktalanul.

Arra nézve, hogy a rendőr tájékoztatta-e a panaszost arról, hogy a kialakult helyzet tisztázása érdekében – mivel a gyermekek nevelésével összefüggő kérdésekben nem tudnak megegyezni – a gyámhatósághoz kell fordulnia, ellentmondó adatok állnak a Testület rendelkezésére. A panaszos nyilatkozatai alapján ez a tájékoztatás nem hangzott el, ugyanakkor [...] r. főrm. jelentése szerint a panaszos ügyét intéző r. törzsszázlós felhívta a figyelmet rá, hogy az ügyben a panaszos a gyámhivataltól kaphat segítséget. Az ellentmondó bizonyítékok miatt a Testület ebben a kérdésben nem tudott egyértelmű álláspontot kialakítani.

Aggályosnak találja azonban a Testület, hogy az eljáró rendőr – eleget téve az apa erre irányuló kérésének – nem adott a gyermekek hollétéről felvilágosítást a panaszosnak. Mivel az apához hasonlóan a panaszos szülői felügyeleti joga sem szünetelt a kérdéses időpontban, megillette őt a gyermekekkel való kapcsolattartás joga, amelynek gyakorlásához a gyermekek hollétének ismerete elengedhetetlenül fontos. Így ennek az információnak a visszatartása a Testület megítélése szerint a rendőrt terhelő segítségnyújtási és felvilágosítási kötelezettség megsértését jelentette.

Szintén e kötelezettség sérelmét valósította meg a rendőr, amikor a panaszos bejelentésének jegyzőkönyvezését megtagadta. Ebben a vonatkozásban a Testület aggálytalanul elfogadhatónak találta a panaszosi előadást, amellyel egybecseng a panaszos által megjelölt tanú nyilatkozata is. A tanú elmondta: miután a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy nem avatkoznak be az ügybe, a panaszos azt kérte, hogy vegyenek fel jegyzőkönyvet arról, hogy a rendőrségen jártak és bejelentést tettek, amire válaszul a rendőrök elkérték mindhármasuk iratait, az adataikat rögzítették, ugyanakkor jegyzőkönyvet végül mégsem állítottak ki.

Ezt a nyilatkozatot meggyőzően alátámasztja az a körülmény, hogy a panaszos ügyében eljáró rendőr feljegyzésében valóban szerepelnek a panaszos két munkatársának részletes személyi adatai.

Mindezek alapján a Testület elfogadta azt a panaszosi állítást, hogy kérése ellenére sem feljelentésként, sem más formában nem volt hajlandó a rendőrség rögzíteni azt a tényt, hogy a panaszos tőlük segítséget kért, majd ezt rögzítő okiratot a panaszosnak kiadni. Minthogy a későbbi gyermekelhelyezés szempontjából fontos lehet az a körülmény, hogy a panaszos volt élettársa a panaszossal való egyeztetés nélkül vitte el és vette magához a gyermekeket, a panaszosnak teljes mértékben méltányolható jogi érdeke fűződött az általa kért jegyzőkönyv felvételéhez. Ezért a Testület megítélése szerint az Rtv. 24. § (1) bekezdése, valamint az Rtv. 2. §-ában foglalt általános jogvédelmi kötelezettsége alapján, a rendőrség köteles lett volna a panaszos bejelentését jegyzőkönyvben rögzíteni.

A Testület a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrőrsön történtek kapcsán a rendőrségnek a hatályos jogszabályok alapján nem állt fenn intézkedési kötelezettsége a panaszos gyermekeinek visszaadása érdekében, ezért ebben a tekintetben rendőri mulasztás nem történt. Nem tett ugyanakkor megfelelően eleget az eljáró rendőr a segítségnyújtási és tájékoztatási kötelezettségének, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését eredményezte.

2) A gyermekek tartózkodási helyéül szolgáló ház előtt, az utcán történt eseményeket a Testület több aspektusból vonta vizsgálati körébe.

a) A panaszos azon sérelmére, miszerint a rendőrök hosszas várakozás után, az értesítéstől számított mintegy 20 perc elteltével érkeztek meg a helyszínre, a Testület válasza a következő.

Az eljáró rendőrök előadása szerint a Szarvasi Rendőrkapitányság ügyeletesétől 21 óra 20 perckor kaptak utasítást arra, hogy jelenjenek meg a volt élettárs nagyobbik fiának házában, aminek haladéktalanul eleget is tettek. Az ügyben meghallgatott, a rendőrökkel együtt a helyszínen jelent volt polgárőr meghallgatása során elmondta, hogy a rendőrök a helyszínen a bejelentésről való tudomásszerzést követően mintegy két perccel megjelentek.

Az Rtv. fentebb is hivatkozott, 13. §-ának (1) bekezdése alapján – miszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak – elmondható, hogy a rendőröket a bejelentés alapján intézkedési kötelezettség terhelte, amely 21 óra 20 perckor, tehát az arról való rendőri tudomásszerzéskor állt be. Igaz ez függetlenül attól, hogy az iratok alapján nem volt kétséget kizáróan tisztázható, hogy a kérdéses bejelentés alapjául a panaszos vagy volt élettársa telefonálása szolgált-e.

A sérelmezett intézkedések helyszíne kb. 1 km távolságra fekszik a rendőrőrsről, így az őrsről a helyszínre 1-2 perc alatt el lehet jutni. A kiérkezés időtartama kapcsán azonban nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a bejelentés az illetékes, vagyis a Szarvasi Rendőrkapitányságra futott be, amelynek ügyeletese értesítette a Dévaványai Rendőrőrsön szolgálatot teljesítő rendőröket, akik ezt követően tudtak a helyszínre elindulni.

Annak ellenére, hogy a rendőrök helyszínre érkezésének ideje pontosan nem volt meghatározható, az események sorozata ismeretében a Testület úgy ítélte meg, hogy a bejelentés és a rendőrök kiérkezése között eltelt 20 perces időtartam nem jelent akkora késedelmet, amely megalapozná a rendőri intézkedési kötelezettség elmulasztásának megállapítását. **Ezért a panaszos azon sérelme kapcsán, hogy a rendőrök csak hosszas várakozás után érkeztek meg, a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem állapította meg.**

b) A panaszos sérelmezte, hogy amikor a rendőrök kiérkezését követően megpróbált bemenni a házba a gyermekekért, az egyik rendőr megfogta, és nem engedte be.

A rendőrök és a kíséretükben jelen volt szemtanú egyöntetűen beszámolnak arról, hogy kiérkezésükkor azt tapasztalták, hogy a panaszos mindenáron be akar menni a házba a gyermekekhez. Arról, hogy ezzel a panaszos ténylegesen megpróbálkozott volna, és ebben az egyik rendőr akadályozta volna meg, egyikük sem tesz említést. A rendőrségi iratok utalást tartalmaznak továbbá arra, hogy az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A panaszos kíséretében a helyszínen jelen volt egyik tanú pedig arra emlékezett, hogy azzal, hogy a házba bemenjen, a panaszos csak a rendőrök kiérkezését megelőzően próbálkozott.

Abban, hogy az édesapa nagyobbik fiának házába előbbi akarata ellenére a panaszos bemenjen, a rendőrök kötelesek voltak a panaszoszt megakadályozni, hiszen magatartásával akár a magánlaksértés szabálysértését is megvalósította volna. A jogszerűtlen cselekmény megelőzésére, megakadályozására a rendőrséget intézkedési kötelezettség terheli az Rtv. 13. §-ába foglalt, és fent idézett előírásai szerint. Ennek köszönhetően a rendőrök magatartásukkal, amellyel a panaszos bejutását akadályozták meg, a panaszos szabad mozgáshoz való jogát jogszerűen korlátozhatták.

Jelen esetben a történeti háttér nem volt egyértelműen felderíthető, mivel a rendőrség és a tanú, valamint a panaszos előadásába ellenmondás volt tapasztalható abban, hogy a panaszos bejutását a házba a rendőrök valóban megakadályozták-e. **Tekintettel azonban arra, hogy az akadályozó rendőri magatartás jogalapja biztosítva volt, a Testület megállapíthatónak**

tartotta, hogy – akár lejátszódott, akár nem a panaszos által sérelmezett eseménysor – a panaszos szabad mozgáshoz való jogát nem érte sérelem.

c) A panaszos beadványában előadta, hogy a gyermekek tartózkodási helyéül szolgáló háznál az ott élők megtámadták őt, és előbb az apával, majd a fiával is dulakodni kezdtek. A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos a kiérkező rendőröknek elmondta, hogy az apa egy alkalommal arcon ütötte őt, szemmel látható sérülés ugyanakkor a jelentés szerint nem volt rajta. A panaszost a rendőrök jogairól felvilágosították, de ő ezzel nem foglalkozott.

Kétségtelen, hogy a panaszos előadása, miszerint volt élettársa az utcán bántalmazta őt, a rendőrök oldalán, ugyancsak a már hivatkozott Rtv. 13. § alapján intézkedési kötelezettséget teremtett. A panaszos ugyanis bűncselekmény (garázdaság) elkövetésére utaló kijelentést tett, és az általa elmondottak valóságtartalmát a rendőrök kötelesek lettek volna megfelelően vizsgálni.

A jelentésekből kiderül, hogy a rendőrök mindössze annak tulajdonítottak jelentőséget, hogy a panaszoson volt-e látható sérülés.

A Testület a rendőrök eljárását nem értékelte elfogadhatónak, mivel megállapítása szerint azzal, hogy a panaszoson látható sérülést kerestek, nem tettek eleget a panaszos bejelentése alapján beállt intézkedési és adatgyűjtési kötelezettségüknek annak kizárására, hogy a panaszos ellen valóban követtek-e el jogsértő cselekményt. Elvárható lett volna a jelenlévő személyek nyilatkoztatásán túl a panaszos bejelentését utóbb írásban rögzíteni, és azzal összefüggésben vizsgálatot lefolytatni.

A rendőrök ugyanakkor csupán szemrevételezték az esetleges sérüléseket, és ténylegesen nem kísérelték meg kideríteni, hogy tettelegességre valóban sor került-e, és ezt a hiányosságot utólag sem pótolták. **Az intézkedési kötelezettség kapcsán tapasztalt mulasztás miatt a Testület indokoltnak tartotta megállapítani a panaszos tisztességes eljárásos való jogának megsértését.**

d) A panaszos sérelmezte a volt férj fiának házánál eljáró rendőrök által használt hangnemet.

A Testület gyakorlatában visszatérő problémát jelentenek az intézkedő rendőrök által tanúsított hangnem kapcsán előadott panaszosi sérelmek. Ezek megítélésekor a Testület rendkívül nehéz helyzetben van, hiszen hangfelvétel vagy videofelvétel hiányában csupán az érintettek egymásnak ellentmondó állításait veheti figyelembe. Tagadhatatlan továbbá, hogy a rendőri intézkedések során általános az érdekek összeütközése, és az ilyen helyzetekben a felek hajlamosak igazukat a szükségesnél hevesebben hangoztatni.

A panaszosi sérelmek kapcsán ezen esetekben a Testület az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerinti követelményre hívja fel a figyelmet, amely szerint „a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”. Az idézett törvényhely alapján leszögezhető, hogy az intézkedő rendőröktől, mint közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól minden esetben elvárható az emberi méltóságot tiszteletben tartó fellépés.

A rendőrök által használt hangnemmel összefüggő panaszosi sérelem kapcsán – mivel a panaszosi és a rendőri előadás egymásnak ellentmondó állításokat tartalmaz, amely ellentmondás feloldására a Testületnek nem volt alkalmas eszköze – a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

e) A panaszos elmondása szerint a történetek kapcsán a rendőrök azt tették, amit az apa mondott, illetve úgy jártak el, hogy az apa akarata és érdekei érvényesülhettek, ezért a Testület eljárása keretében azt is megvizsgálta, hogy a rendőrök fellépése megfelelt-e a részrehajlásmentes intézkedés követelményének.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése értelmében „a rendőr köteles a törvény rendelkezéseinek megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”.

A hivatkozott követelmény teljesülésének vizsgálata során a Testület alapvető jelentőséget tulajdonított annak, hogy a gyermekek elhelyezését nem rendezte hatósági határozat, ezért mindkét szülő egyaránt gyakorolhatott felettük felügyeletet. Ennek ellenére a rendőrség és a panaszos előadása megegyezik abban, hogy a rendőrsőn intézkedő rendőr a volt férjtől tájékozódott arról, hogy a gyermekek vele vannak-e, majd kérésének megfelelően tartózkodási helyükről a panaszost nem tájékoztatta. A volt férj fiának házánál pedig a rendőrök annak ellenére, hogy a panaszos hívta ki őket, jelentéseik tanúsága szerint csak a panaszossal szemben léptek fel, őt fegyelmezték, és vele szemben helyeztek kilátásba előállítást, holott az apának sem volt felhatalmazása arra, hogy a gyermekeket az anyjuk elől elzárja.

Arra a rendőröknek valóban nem volt sem felhatalmazásuk, sem kötelezettségük, hogy a gyermekek elhelyezéséről döntsenek, vagy a panaszos kérésének eleget téve őket az anyának visszaadják, azonban a panaszos volt élettársának figyelmét is fel kellett volna hívniuk arra, hogy eljárása nem jogszerű, a gyermekeket az anyától elzárni nincsen joga. A rendőrök azonban – saját jelentéseik tanúsága szerint is – minden további nélkül tudomásul vették, hogy az apa (a késői órára és a gyermekek anyjának feldúlt lelki állapotára tekintettel) úgy döntött: nem teszi lehetővé a panaszos számára, hogy lássa a gyermekeit.

Noha a tanú elmondta: az volt a benyomása, a panaszos volt élettársa ismerte a rendőröket, és a rendőrökkel együtt a helyszínre érkező polgárőr is olyan módon nyilatkozott a meghallgatása során, amely az ő vonatkozásában ezt valószínűsíti („ismerem a házat, [...] fia lakik ott”), a Testület kellő bizonyítottság hiányában nem tartja megállapíthatónak, hogy az eltérő jellegű fellépésre az esetleges személyes ismeretség miatt került sor.

Az azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy az azonos „erejű” szülői felügyeleti joggal rendelkező két szülőnek az intézkedő rendőrök anélkül biztosítottak jelentősen eltérő mértékű jogvédelmet, hogy ennek tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű oka lenne, ami – függetlenül attól, hogy ez szándékosan vagy szándékosság nélkül történt – megvalósítja a részrehajlásmentes intézkedés követelményének sérelmét.

Mindezeket figyelembe véve a Testület megállapíthatónak tartotta a részrehajlásmentes intézkedés követelményének, és azzal együtt a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának megsértését.

IV.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrörsön történt események kapcsán a rendőrség nem mulasztotta el intézkedési kötelezettségét, ugyanakkor nem tett eleget segítségnyújtási és tájékoztatási kötelezettségének, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését eredményezte.

A volt élettárs nagyobbik fiának házában történtek kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült amiatt, hogy a rendőrök hívására késve érkeztek meg; továbbá a panaszos szabad mozgáshoz való jogát sem érte sérelem azért, mert a házba való belépését meggátolták. Nem volt megállapítható az emberi méltósághoz való jog megsértése a rendőrök által használt hangnemmel összefüggésben. Megvalósult azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, mivel a rendőrök nem vizsgálták ki megfelelően, hogy volt férje valóban bántalmazta-e, továbbá azért is, mert a rendőrök fellelése során nem teljesült maradéktalanul a részrehajlásmentes intézkedés követelménye.

A Testület megítélése szerint a megvalósult sérelmek összességükben elérik a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2010. december 01.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag